

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ
TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
CURTEA DE JUSTIȚIE A COMUNITĂȚILOR EUROPENE
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Tisk a informace

TISKOVÁ ZPRÁVA č. 15/09

17. února 2009

Rozsudek Soudního dvora ve věci C-465/07

Meki Elgafaji a Noor Elgafaji v. Staatssecretaris van Justitie

ŽADATEL O PODPŮRNOU OCHRANU NEMUSÍ NEZBYTNĚ PROKAZOVAT, ŽE V OHROŽENÍ JE KONKRÉTNĚ ON SÁM, Z DŮVODU SKUTEČNOSTÍ, KTERÉ JSOU PŘÍZNAČNÉ PRO JEHO SITUACI V ZEMI PŮVODU

Míra svévolného násilí v zemi původu žadatele může výjimečně postačovat pro to, aby příslušné orgány rozhodly, že by vrácený civilista byl vystaven reálnému nebezpečí vážného a individuálního ohrožení.

Hlavním cílem směrnice 2004/83/ES¹ je na jedné straně zajistit, aby členské státy používaly společná kritéria pro zjišťování totožnosti osob, které mezinárodní ochranu skutečně potřebují, a na druhé straně zajistit minimální úroveň výhod poskytovaných těmto osobám ve všech členských státech.

Dne 13. prosince 2006 podali manželé Elgafaji žádost o povolení přechodného pobytu v Nizozemsku spolu s náležitostmi, které měly prokázat reálné nebezpečí, kterému by byli vystaveni v případě vyhoštění do země svého původu, v daném případě do Iráku. Rozhodnutími ze dne 20. prosince 2006 odmítl příslušný ministr udělit manželům Elgafaji povolení k přechodnému pobytu. Měl zejména za to, že manželé Elgafaji dostatečně neprokázali okolnosti, kterých se dovolávali, a tudíž neprokázali reálnou hrozbu vážného a individuálního ohrožení, které byli údajně vystaveni ve své zemi původu.

V návaznosti na zamítnutí jejich žádostí o povolení přechodného pobytu podali manželé Elgafaji žaloby k Rechtbank te 's-Gravenhage, kterým tento soud vyhověl. Raad van State měl při rozhodování o odvolání za to, že příslušná ustanovení směrnice 2004/83/ES činí výkladové potíže a rozhodl se předložit Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžných otázkách. Předkládající soud si zejména přeje vědět, zda mají být relevantní ustanovení směrnice² vykládána v tom smyslu, že existence vážného a individuálního ohrožení života nebo nedotknutelnosti žadatele o podpůrnou ochranu je podřízena podmínce, že **žadatel o podpůrnou**

¹ Směrnice Rady 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (Úř. věst. L 304, s. 12; Zvl. vyd. 19/07, s. 96).

² Článek 15 písm. c) směrnice ve spojení s jejím čl. 2 písm. e).

ochranu předloží důkazy, že v ohrožení je konkrétně on sám, z důvodu skutečností, které jsou příznačné pro jeho situaci.

Soudní dvůr je toho názoru, že újma definovaná ve směrnici jako újma spočívající ve „vážném a individuálním ohrožení života nebo nedotknutelnosti“ žadatele³ se týká obecnějšího nebezpečí újmy, nežli jsou jiné druhy újmy definované ve směrnici⁴, které se vztahují na situace, ve kterých je žadatel o podpůrnou ochranu vystaven specificky nebezpečí újmy určitého druhu.

Obecněji se totiž spíše jedná o ohrožení života nebo nedotknutelnosti civilisty nežli o konkrétní násilí. Krom toho takové ohrožení je vlastní celkové situaci „vnitrostátního nebo mezinárodního ozbrojeného konfliktu“. Konečně je **dotčené násilí vedoucí k uvedenému ohrožení kvalifikováno jako „svévolné“, což je pojem, který předpokládá, že se takové násilí může rozšířit na osoby bez ohledu na jejich osobní situaci.**

V tomto ohledu je třeba uvést, že čím více je žadatel případně schopen prokázat, že je specificky dotčen z důvodu skutečností vlastních jeho osobní situaci, tím nižší míra svévolného násilí bude požadována pro to, aby mohl mít nárok na podpůrnou ochranu.

Krom toho Soudní dvůr dodává, že při individuálním posuzování žádosti o podpůrnou ochranu je možné vzít v úvahu zejména:

- územní rozsah situace svévolného násilí, jakož i skutečné místo pobytu žadatele v případě jeho vrácení do dotyčné země a
- případnou existenci takových známek reálného nebezpečí, jako je skutečnost, že žadatel již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy, neexistují-li závažné důvody domnívat se, že způsobení újmy se již nebude opakovat, v jejichž případě může být požadavek svévolného násilí pro vznik nároku na podpůrnou ochranu nižší.

Relevantní ustanovení směrnice tak musí být vykládána v tom smyslu, že:

- **existence vážného a individuálního ohrožení života nebo nedotknutelnosti žadatele o podpůrnou ochranu není podřízena podmínce, že žadatel předloží důkazy, že v ohrožení je konkrétně on sám, z důvodu skutečností, které jsou příznačné pro jeho osobní situaci;**
- **existence takového ohrožení může být výjimečně považována za prokázanou, pokud míra svévolného násilí, kterou se vyznačuje probíhající ozbrojený konflikt, posuzovaná příslušnými vnitrostátními orgány rozhodujícími o žádosti o podpůrnou ochranu nebo soudy členského státu, kterým bylo předloženo rozhodnutí o zamítnutí takové žádosti, dosáhne natolik vysoké úrovně, že existují závažné důvody domnívat se, že by civilista byl v případě vrácení do dotyčné země nebo případně regionu vystaven – z pouhého důvodu své přítomnosti na území této země nebo regionu – reálnému nebezpečí vážného a individuálního ohrožení.**

³ Článek 15 písm. c) směrnice.

⁴ Článek 15 písm. a) a b) směrnice, ve kterých jsou použity „uložení trestu smrti“, „vykonání trestu smrti“, jakož i „mučení, nelidské či ponižující zacházení nebo trest“.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

Dostupné jazyky: ES, CS, DE, EL, EN, FR, IT, HU, NL, PT, SK

Úplný text rozsudku se nachází na internetové stránce Soudního dvora

<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=CS&Submit=rechercher&numaff=C->

Obecně ho lze konzultovat od 12 hod SEČ v den vydání.

Pro více informací kontaktujte prosím Balázse Lehoczkého

Tel.: (00352) 4303 5499 Fax: (00352) 4303 2028